

Právní rady na říjen 2016

Otázka na úvod

Otázka:

Jak jsou hrazeny operace očí? Konkrétně laserové operace, a případně i implantace čočky? Co vše jde ze zdravotního pojištění, a co si musí platit pacient? Je u operací očí nějaké věkové omezení?

Odpověď:

Věkové omezení pro oční operace neexistuje. Zákroků přibývá především u starších dospělých, protože operací bývají řešeny stavy jako šedý a zelený zákal nebo degenerativní onemocnění sítnice. Oční operace jsou hrazeny z prostředků veřejného zdravotního pojištění, pokud jsou **indikovány odborným lékařem** (oftalmologem) **jako** nutné s ohledem na zdravotní stav pacienta, a jeho řešení. Při úhradě vyšetření a zákroků se vychází z platného seznamu zdravotních výkonů.

Fakt, že jsou hrazeny jen indikované oční operace, znamená, že např. **laserová oční operace provedená jako korekce běžné dioptrické vady (namísto brýlí) hrazena není**. Není ani v seznamu zdravotních výkonů, který vydává ministerstvo zdravotnictví. Zařazena do seznamu a pojišťovnou hrazena je ale např. laserová iridotomie, tedy protětí duhovky (většinou pro snížení nitroočního tlaku při zeleném zákalu), laserová koagulace sítnice při jejím odchlípení, nebo fotokoagulace sítnice endolaserem.

Operace oka s implantací čočky je běžně používaným řešením u šedého zákalu - katarakty. Operace katarakty jsou prováděny v ambulantním režimu a pojišťovna je zdravotnickým zařízením hradí tzv. balíčkovou cenou. Je stejná pro všechna zařízení, která mají tento výkon s pojišťovnou nasmlouvaný, a je kalkulována jako úhrada veškeré péče a použitého materiálu, včetně implantovaných čoček. Ty jsou zahrnuty do hodnoty výkonu jako přímo spotřebovaný materiál, a zdravotnické zařízení, které operaci provádí, samozřejmě musí garantovat, že používá jen čočky splňující všechna kritéria pro kvalitu a bezpečnost.

Za operaci šedého zákalu (jednoho oka) platí VZP balíčkovou cenu 9.250 Kč, přičemž cena čočky je stanovená na 3.000 Kč. V době, kdy existovala možnost doplatků pacienta, hradila pojišťovna zvlášť operační výkon a zvlášť byla úhrada materiálu - čočky v základním provedení. Všechny dostupné čočky pak byly jmenovitě uvedeny v číselníku zdravotnických prostředků, i s cenou. Pacient si tedy mohl vybrat čočky jiné a zaplatit si je. V současné době zákon doplatky na nadstandardní materiál nepřipouští, takže klient má jen možnost volby mezi operací plně hrazenou pojišťovnou a operací, kterou si sám plně zaplatí. Pokud je po něm požadováno, aby si na čočku připlatil, jde o protiprávní jednání. Vyžadování spoluúčasti pacienta na operaci šedého zákalu hrazeného ze zdravotního pojištění je porušením zákona o veřejném zdravotním pojištění a sankce může být až 1 milion korun. Prokázat to ovšem není možné bez spolupráce s pacienty; pojišťovně je totiž i v takovém případě vykázán výkon operace katarakty, a ona ho balíčkovou cenou proplatí.

Mimo indikace katarakty, například **je-li cílem zákroku korekce poruch vidění (krátkozrakost, dalekozrakost, astigmatismus), nejsou nitrooční operace s implantací čočky hrazeny**.

Tyto vady je možno plnohodnotně korigovat brýlemi a brýle v základním provedení samozřejmě pojišťovna hradí, resp. na brýlové obruby a čočky přispívá. Pouze, pokud by snad vzhledem k počtu dioptrií šlo o vadu jinak neřešitelnou a operace by byla jediný možný způsob léčby, mohl by se na ni vztahovat režim povolení úhrady této jinak nehrazené metody léčby. S příslušnou žádostí o povolení úhrady by se musel ošetřující lékař (nikoliv pacient) předem obrátit na revizního lékaře zdravotní pojišťovny.

*Mgr. Oldřich Tichý
vedoucí tiskového oddělení a tiskový mluvčí*

Osm bludů o sociálním bydlení

1. Byty se budou rozdávat, jako na běžícím pásu. A zadarmo. Nikdo byt nedostane ani za peníze, ani zadarmo. Systém sociálního bydlení má podpořit pouze nájemní bydlení, nikoliv bydlení v osobním vlastnictví. Účelem návrhu je podpora nájemního bydlení pro mladé rodiny s dětmi, seniory, zdravotně postižené, nebo osoby bez domova. Pro lidi, kteří nedosáhnou na běžný tržní nájem, a končí proto zbytečně v ubytovnách, nebo na ulici. Sociální bydlení bude záchranná síť, která lidem pomůže najít střechu nad hlavou za přiměřený měsíční nájem. A jelikož v těchto bytech budou lidé platit sociální nájemné, bude i stát doplácet na dávkách na bydlení méně než je tomu nyní.

2. Sociální nebo dostupný byt dostanou lidé navždy. Celý systém sociálního bydlení je postaven na tom, že pokud se lidem, kteří bydlí a platí nájem v sociálním nebo dostupném bytě dostatečně zvýší příjem, tak přejdou do běžného tržního systému bydlení. Nicméně počítáme s tím, že například seniorům nebo zdravotně postiženým, pokud nezdědí výrazný majetek nebo nevyhrají jackpot v loterii, bude dostupný byt s garantovaným nájemným při splnění podmínek poskytován na dobu neurčitou.
3. Systém sociálního bydlení nebude dostatečně motivační. Bude motivační. Stanoví jasné podmínky, které musí lidé splnit proto, aby dostali podporu v podobě sociálního nebo dostupného bydlení, a tak i nižšího nájemného. Zákon cílí na lidi, kteří potřebují pomoci při zajištění a udržení samostatného nájemního bydlení. Řada lidí to bez pomoci nezvládne, čeká pouze na dávky nebo i na ty, kteří obchodují s chudobou a vytvářejí v obcích ghetta. Zákon tak pomůže i proti vytváření ghatt, nebo sociálně vyloučených lokalit! Sociální pracovník obce bude tyto osoby motivovat k nalezení zaměstnání, řešení dluhové pasti a splácení dluhů, bude pomáhat rodinám při výchově dětí atd. Domácnosti se budou muset podrobit tomuto systému, současně budou motivováni se postupně dostat do dostupného bytu, kde již budou bydlet bez dohledu sociálního pracovníka.
4. Sociální bydlení je experiment, který vymysleli úředníci odtržení od reality. Sociální bydlení existuje ve všech zemích západní a střední Evropy (např. v Belgii, Bulharsku, Dánsku, Finsku, Francii, Itálii, Lucembursku, Maďarsku, na Maltě, v Nizozemí, Německu, Portugalsku, Rakousku, Slovinsku, Španělsku, Švédsku, Švýcarsku, Velké Británii atd.). V ČR se o sociálním bydlení zatím jen „mluvilo“, teprve po více než 20 letech je připraven ucelený návrh, který vychází z reálných množností naší země a učí se z chyb v zahraničí. Jako jeden z mála návrhů nových zákonů byl konzultován s ekonomy, právníky, starosty měst a obcí, nebo s lidmi s dlouholetou praxí v terénu. Pro co nejlepší vyladění zákona ho zástupci obcí a měst dostávají výjimečně k připomínkám hned dvakrát, stejně jako Úřad vlády, Ministerstvo pro místní rozvoj, Ministerstvo vnitra, Ministerstvo financí nebo úřad Veřejné ochránčyně práv.
5. Návrh zákona dává obcím zcela novou povinnost. Útočí na jejich samosprávu. Naopak. Obce mají již od roku 2000 povinnost uspokojovat potřeby svých občanů v oblasti bydlení a rozvíjet sociální péči. Tak hovoří zákon o obcích. Sociální bydlení nemá starostům obcí ztěžovat život, ale nabízí cestu, jak výše uvedenou povinnost naplnit. Za jasných pravidel a s garantovanými penězi, které obcím pomůžou sít sociálních a dostupných bytů vybudovat. Obce budou nadále držitelé hlavních rozhodovacích pravomocí. Budou rozhodovat, komu, kdy a jaký byt bude nabídnut k pronájmu.
6. Obce budou muset sociální byty platit ze svého, řadu z nich to finančně zruinuje. Obcím může vzniknout finanční ztráta se zajištěním celého systému, ale i na to pamatuje návrh zákona o sociálním bydlení. V případě, že tato ztráta vznikne, bude ji sanovat stát skrze nárokové dotace. Obce budou mít ze zákona právní nárok na dotace na stavbu, opravu, pronájem a provoz sociálních a dostupných bytů a dotace na oblast sociální práce. Jinak než v zákoně nelze obcím garantovat finanční prostředky.
7. Starostové se budou muset v krátké době postarat o statisíce osob. Bude trvat pět let, než zákon začne platit v plné míře. Všechny obce budou mít dostatek času se připravit. Počítáme, že zákon se může dotknout maximálně 350 tisíc osob, ale velká část lidí se nebude stěhovat. Úřady práce budou lidem pomáhat hledat vhodné bydlení na trhu, tak aby nevznikly problémy hlavně malým obcím, kde nebude dostatek vhodných bytů, nebo kde nepůsobí neziskové organizace.
8. Obce budou dostávat milionové pokuty za neplnění zákona. Zákon počítá s tím, že některé obce nebudou mít dostatečné možnosti byty zajistit, a proto přichází záchytný systém, který přebere odpovědnost za danou obec. Pokuta se týká pouze těch obcí, které nebudou chtít naplňovat zákon ze své vůle. Případná pokuta se bude navíc odvíjet od závažnosti. Je to stejné, jako když překročíte maximální povolenou rychlost v obci. Výše pokuty se také liší podle toho, o kolik kilometrů rychlost překročíte. Může to začít pouze ústní domluvou, ale skončit až odebráním řidičského oprávnění.

Petr Habáň, tiskový mluvčí

Výpočet důchodu v roce 2017

Pro přiznání starobního důchodu bude příští rok potřeba získat vyšší dobu pojištění, a budou se hodnotit příjmy za delší časové období, než v letošním roce. Podívejme se na konkrétní výpočet starobního důchodu v roce 2017:

Pro přiznání starobního důchodu je nutné splnit dvě zákonné podmínky: dosáhnout požadovaného důchodového věku a získat potřebnou dobu pojištění. Žadatelé o starobní důchod přitom musí v roce 2017 získat dobu pojištění alespoň v rozsahu 33 let, jinak jim nebude starobní důchod přiznán. V roce 2016 je nutné získat dobu pojištění alespoň v rozsahu 32 let.

Základní a procentní výměra důchodu

Každý důchod se skládá ze základní výměry a procentní výměry důchodu. Základní výměra důchodu je pro všechny penzisty stejná, a v roce 2017 bude činit 2.550 Kč. Výše procentní výměry důchodu závisí na získané době pojištění a výši osobního vyměřovacího základu. Čím vyšší doba pojištění, a čím vyšší osobní vyměřovací základ, tím vyšší měsíční starobní důchod.

Jak se zjistí osobní vyměřovací základ?

Osobní vyměřovací základ je zjednodušeně řečeno průměrná měsíční mzda v současné hodnotě, přičemž dřívější příjmy se přepočítávají na současnou úroveň pomocí koeficientů. Při výpočtu starobního důchodu v roce 2017 se osobní vyměřovací základ bude počítat z příjmů, ze kterých bylo zapláceno sociální pojištění, v letech 1986 až 2016. Výši osobního vyměřovacího základu tedy ovlivní příjmy za posledních 31 let. Při výpočtu důchodu v roce 2016 se hodnotí příjmy za roky 1986 až 2015, tedy za posledních 30 let. Vypočtený osobní vyměřovací základ se při výpočtu starobního důchodu redukuje.

V roce 2017 budou dvě redukční hranice. Do částky 12.423 Kč se osobní vyměřovací základ bude započítávat v plném rozsahu, tedy ze 100 %, a ve druhé redukční hranici (od 12.423 Kč do 112.928 Kč) se bude započítávat ze 26 %. K osobnímu vyměřovacímu základu nad 112.928 Kč se nebude při výpočtu starobního důchodu přihlížet.

Do doby pojištění se nepočítají pouze odpracované roky

Doba pojištění se při výpočtu starobního důchodu počítá v celých ukončených letech. Do doby pojištění se přitom započítávají nejenom odpracované roky, kdy je z příjmu odváděno sociální pojištění, ale i náhradní doby pojištění (např. péče o dítě do 4 let věku, studium před rokem 2010 v zákonném rozsahu, péče o závislou osobu, evidence na úřadu práce v zákonném rozsahu).

Praktický příklad

Paní Nováková dosáhne řádného důchodového věku 25. ledna 2017. Osobní vyměřovací základ paní Novákové bude činit 25.620 Kč a získá dobu pojištění v rozsahu 44 let. Jak vysoký starobní důchod bude paní Nováková mít?

	Částka
Doba pojištění v celých letech	44 let
Osobní vyměřovací základ	25 620 Kč
První redukční hranice (do 12 423 Kč, ze 100 %)	12 423 Kč
Druhá redukční hranice (od 12 423 Kč do 112.928 Kč, z 26 %)	3 432 Kč
Výpočtový základ (12.423 Kč + 3.432 Kč)	15 855 Kč
Zápočet za dobu pojištění (44 let x 1,5 %)	66,0 %
Procentní výměra důchodu (15 855 Kč x 66 %)	10 465 Kč
Základní výměra důchodu	2 550 Kč

Měsíční důchod

(2.550 Kč + 10.465 Kč)   13.015 Kč

vlastní výpočet autora

Výše starobního důchodu u různých příjmů

V příložené tabulce máme proveden výpočet starobního důchodu dle legislativy roku 2017 v závislosti na různé výši osobního vyměřovacího základu a získané době pojištění.

Osobní vyměřovací základ	Doba pojištění				
	37 let	39 let	41 let	43 let	45 let
12 000 Kč	9 210	9 570	9 930	10 290	10 650
17 000 Kč	10 106	10 515	10 923	11 332	11 740
22 000 Kč	10 828	11 275	11 723	12 170	12 617
27 000 Kč	11 549	12 036	12 522	13 009	13 495

32 000 Kč	12 271	12 796	13 322	13 847	14 372
40 000 Kč	13 425	14 013	14 601	15 189	15 776
50 000 Kč	14 868	15 534	16 200	16 866	17 531
70 000 Kč	17 754	18 576	19 398	20 220	21 041

Výše důchodu dle výpočtové formule roku 2017 (v Kč)

vlastní výpočet autora

Zdroj: <http://www.finance.cz/476734-starobni-duchod-2017/>

Minimální mzda se sjednotí a zvýší na 11.000 korun

Minimální měsíční mzda se od 1. ledna 2017 zvýší ze současných 9.900 na 11.000 Kč, minimální hodinová mzda pak z 58,70 korun na rovných 66 korun. Návrh ministryně práce a sociálních věcí Michaely Marksové, který na střeďechním jednání schválila vláda, zároveň ruší zvláštní sazbu minimální mzdy pro zaměstnance s invalidním důchodem. Bude tak platit jedna sazba minimální mzdy pro všechny zaměstnance.

„Nižší minimální mzdu než u nás mají pouze v několika málo evropských státech, například v Maďarsku, Rumunsku a Bulharsku. Pracovat se musí vyplatit, a proto jsme zvýšili minimální mzdu, aby pracující lidé mohli ze svých příjmů hradit svoje základní životní potřeby a nebyli závislí na sociálních dávkách,“ uvedla ministryně Marksová.

Vláda tak pokračuje v realizaci svého záměru postupně zvyšovat minimální mzdu tak, aby se její úroveň přiblížila 40 % průměrné mzdy, který byl deklarován v Programovém prohlášení vlády. Při schválené valorizaci minimální mzdy lze v roce 2017 předpokládat zvýšení jejího podílu k průměrné mzdě na 38,2 %.

Minimální mzda se naposledy zvýšila od letošního ledna. Návrhem se rovněž ruší zvláštní nižší sazba minimální mzdy a sazby nejnižších úrovní zaručené mzdy pro ty zaměstnance, kteří pobírají invalidní důchod. Od ledna 2017 vzroste ze současných 9.300 korun také na 11.000 korun. Na této změně se dohodli zástupci osob se zdravotním postižením, zaměstnavatelů zaměstnávajících osoby se zdravotním postižením a státu.

„To, že jsme také zrušili nižší sazbu minimální mzdy pro příjemce invalidního důchodu, považuji za mnohem spravedlivější stav, než tomu bylo doposud. Pro všechny tak bude platit stejná výše, a jsem ráda, že se na tom podařilo najít shodu,“ doplnila Marksová.

Petr Habáň, tiskový mluvčí

Lidé bez příjmů zaplatí víc. Pracující na úřadu práce si více vydělají

Další zvýšení minimální mzdy nepotěší osoby bez příjmů. Uchazeči o zaměstnání bez podpory si možná vydělají víc, ale budou platit pojistné.

Hodinová minimální mzda se zvyšuje od 1. ledna 2017 z dosavadních 58,70 Kč na 66 Kč a měsíční z 9.900 Kč na 11.000 Kč. Nové hodnoty minimální mzdy budou platit i pro poživatelé invalidních důchodů, kterým se zvedne ještě více. Zatím totiž mají minimální mzdu nižší: jen 55,10 Kč na hodinu a 9.300 Kč za měsíc.

Lidé bez příjmů budou muset platit víc

Minimální mzda je vyměřovacím základem pro odvody zdravotního pojištění u osob bez zdanitelných příjmů (OBZP). Do této skupiny patří ti, kteří celý kalendářní měsíc nejsou zaměstnání, nemají příjem ze samostatné výdělečné činnosti - podnikání, ani za ně neplatí pojistné stát (což jsou zejména nezaopatřené děti, poživatelé starobních a invalidních důchodů, příjemci rodičovského příspěvku, osoby na mateřské dovolené, uchazeči o zaměstnání evidované úřadem práce).

V případě OBZP jde tedy např. o studenty nad 26 let nebo nezaměstnané, kteří nejsou evidováni na úřadu práce. Tito lidé si musejí po zvýšení minimální mzdy od 1. 1. 2017 zvýšit povinné odvody na zdravotní pojištění o 148 Kč. Minimální mzda vzroste z 9.900 Kč na 11.000 Kč. Proto se z ní vypočítaná částka pojistného (13,5 %) zvýší z dosavadních 1.337 Kč na **1.485 Kč** měsíčně.

Jelikož zvýšení platí od 1. ledna 2017, musí být platba pojistného navýšena už za leden 2017. Splatná bude nejpozději do 8. února 2017.

Do kategorie osob bez zdanitelných příjmů patří zejména:

- nezaměstnaní, kteří nejsou v evidenci úřadu práce jako uchazeči o zaměstnání, ženy (event. muži) v domácnosti, kteří nepaří mezi osoby, za které platí pojistné stát - tedy nepečují celodenně osobně a řádně alespoň o jedno dítě do let věku nebo nejméně o dvě děti do 15 let věku ani nepobírají žádný důchod z důchodového pojištění ani nejsou v evidenci úřadu práce jako uchazeč o zaměstnání;
- studenti na střední nebo vysoké škole v ČR, která nebyla MŠMT označena jako soustavná příprava na budoucí povolání (některé jazykové školy, rekvalifikační kurzy apod.);
- studenti, kteří studují na střední nebo vysoké škole v cizině, která nebyla rozhodnutím MŠMT postavena na roveň studia v ČR, a neprovedli oznámení o dlouhodobém pobytu;
- studenti starší 26 let;
- absolventi střední školy, kteří po ukončení školy nenastoupí ihned po prázdninách do zaměstnání, nepřihlásí se mezi uchazeče o zaměstnání nebo nezačnou podnikat;
- absolventi vysoké školy, kteří nepokračují ve studiu a nenastoupí do zaměstnání nebo nezačnou podnikat ihned po ukončení kalendářního měsíce následujícího po složení státní závěrečné zkoušky;
- členové náboženského řádu bez příjmu.

Zdravotní pojištění musíte platit i bez příjmů

Pokud je však člověk v příslušném kalendářním měsíci byt' jen po část měsíce, nebo třeba i jen jeden den v tomto měsíci, zaměstnán, podniká jako OSVČ nebo má nárok být osobou, za které platí pojistné stát, pak není v tomto měsíci OBZP.

Pro přihlášení do této kategorie platí osmidenní lhůta.

V případě jejího nedodržení může zdravotní pojišťovna uplatnit sankci ve formě pokuty až do výše 10.000 Kč. Pokutu je možno uložit do jednoho roku ode dne, kdy zdravotní pojišťovna zjistila nesplnění oznamovací povinnosti, nejdéle však do tří let od doby, kdy oznamovací povinnost měla být splněna.

Pojištěnec jako OBZP má nárok na stejný rozsah zdravotní péče jako třeba podnikatelé nebo zaměstnanci platící měsíčně třeba částky i několikanásobně vyšší.

Přivýdělek bez práce 5.500 Kč měsíčně. Má to ale háček...

Za určitých podmínek není výkon výdělečné činnosti uchazečem o zaměstnání v závislé činnosti překážkou přijetí do evidence nezaměstnaných na úřadu práce nebo jejího trvání. Zařazení a vedení v evidenci úřadu práce totiž nebrání výkon činnosti na základě pracovního nebo služebního poměru, pokud měsíční výdělek nepřesáhne polovinu minimální mzdy, nebo výkon činnosti na základě dohody o provedení práce nebo dohody o pracovní činnosti, pokud měsíční odměna nebo odměna připadající na 1 měsíc za období, za které přísluší, nepřesáhne polovinu minimální mzdy. (V případě výkonu více činností se výdělků sčítají.)

Základní podmínkou tedy bude, že měsíční výdělek zaměstnance, který je současně uchazečem o zaměstnání, nepřesáhne namísto dosavadních 4.950 Kč nově 5.500 Kč měsíčně.

Nekolidující zaměstnání je výhodné zejména pro ty uchazeče, kterým vůbec nevznikl nárok na podporu v nezaměstnanosti, nebo jim uplynula podpůrná doba pro její poskytování a již nárok na podporu nemají. Výkon práce v rámci nekolidujícího zaměstnání nesmí ovšem bránit uchazeči o zaměstnání v poskytování součinnosti úřadu práce při zprostředkování zaměstnání a v přijetí nabídky vhodného zaměstnání od úřadu práce. Uchazeč o zaměstnání má v souvislosti s nekolidujícím zaměstnáním oznamovací povinnost vůči úřadu práce. Bez ohledu na výši měsíčního výdělku je povinen oznámit úřadu práce výkon nekolidující činnosti při podání žádosti o zprostředkování zaměstnání, nebo kdykoliv později v den nástupu k výdělečné činnosti.

Má to ovšem háček. Dosud je přípustný přivýdělek v pracovním poměru, služebním poměru nebo na dohodu o pracovní činnosti či na dohodu o provedení práce. Legislativně se chystá změna, že nekolidující zaměstnání nebude možno vykonávat na dohodu o provedení práce, ze které nezaměstnaní, kteří si smejí vydělat jen omezené množství peněz, neplatí pojistné odvody, protože ty se odvádějí až od 10.001 Kč měsíčního výdělku.

A to je pak v praxi jednou z příčin mnoha podvodů ze strany zaměstnavatelů i samotných zaměstnanců registrovaných na úřadu práce. Oficiálně však důvodová zpráva k návrhu novely zákona o zaměstnanosti tvrdí, že jde o to, aby zaměstnanci získali vyšší ochranu, např. aby byli nemocensky pojištěni, což z dohody o provedení práce v nekolidujícím zaměstnání nejsou. Dále se mají tímto opatřením vytvořit podmínky pro to, aby se uchazeči o zaměstnání trvale uplatnili na trhu práce.

Z dohody o provedení práce budou tedy muset přejít na pracovní poměr, což jim asi zaměstnavatelé neumožní, takže na druhou z dohod o pracích konaných mimo pracovní poměr, a to dohodu o pracovní činnosti, která je podrobena pojistným odvodům už od výdělku 2.500 Kč měsíčně (také až od této výše výdělku jsou zaměstnanci nemocensky pojištěni, jinak v případě pracovní neschopnosti nárok na náhradu odměny, resp. nemocenské nemají).

Zdroj: <http://www.mesec.cz/clanky/lide-bez-prijmu-zaplati-vic-pracujici-na-uradu-prace-si-vice-vydelaji/>

